

Дактилоскопиялық және геномдық тіркеуді жүргізу қағидалары

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы Дактилоскопиялық және геномдық тіркеуді жүргізу қағидалары (бұдан әрі – Қағидалар) «Дактилоскопиялық және геномдық тіркеу туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес әзірленген және дактилоскопиялық және (немесе) геномдық тіркеуді жүргізуге, дактилоскопиялық және геномдық ақпаратты жинауға, өңдеуге және қорғауға, биологиялық материалды іріктеуге, пайдалануға, адамның жеке басын анықтауға немесе растауға уәкілетті мемлекеттік органдардың қызметін ұйымдастыру және жүзеге асыру тәртібін айқындайды.

2. Осы Қағидаларда мынадай негізгі ұғымдар пайдаланылады:

1) амплификация – хромосомалық дезоксирибонуклеин қышқылы (бұдан әрі – ДНҚ) учаскелерінің қосымша көшірмелерінің пайда болу процесі;

2) генетикалық профиль – адамның немесе танылмаған мәйіттің жеке басын анықтауға мүмкіндік беретін ДНҚ-ның белгілі фрагменттері туралы кодталған ақпарат;

3) геномдық ақпарат бойынша сәйкестендіру – анықталатын адамның, танылмаған мәйіттің геномдық профилінің «ЖБС» ААЖ геномдық ақпаратының дерекқоры бойынша сәйкес келуін тексеру;

4) геномдық ақпаратты жинау – геномдық ақпаратты алуға бағытталған әрекеттер;

5) дактилоскопиялау – материалдық жеткізгіштерде қолдардың тырнақ фалангаларының және алақандарының бетіндегі папиллярлық сызықтардан құрылатын тері бедерлерінің таңбаларын (бұдан әрі – таңбалар) алу;

6) дактилоскопиялық ақпарат бойынша сәйкестендіру – жеке басты «ЖБС» ААЖ дактилоскопиялық ақпараттың дерекқоры бойынша жеке тұлғаның немесе танылмаған мәйіттің қол саусақтарының және (немесе) алақандарының папиллярлық бедерлері құрылымының ерекшеліктері туралы биометриялық деректерді тексеру арқылы анықтау;

7) дактилоскопиялық ақпаратты жинау – дактилоскопиялық ақпаратты алуға бағытталған әрекеттер;

8) дактилоскопиялық немесе геномдық ақпаратты беру – уәкілетті мемлекеттік органға дактилоскопиялық немесе геномдық ақпаратты беруге бағытталған әрекеттер;

9) дактилоскопиялық немесе геномдық ақпаратты жинақтау – дактилоскопиялық немесе геномдық ақпаратты «ЖБС» ААЖ дерекқорына енгізу арқылы оны жүйелеу жөніндегі әрекеттер;

10) дактилоскопиялық немесе геномдық ақпаратты сақтау – дактилоскопиялық немесе геномдық ақпараттың заңмен белгіленген құпиялылығы мен қолжетімділігінің тұтастығын қамтамасыз ету жөніндегі әрекеттер;

11) дактилоскопиялық немесе геномдық ақпаратты трансшекаралық беру – Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық шарттарға және Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес шет мемлекеттің аумағына, шет мемлекеттің билік органына дактилоскопиялық немесе геномдық ақпаратты беру;

12) дербес сәйкестендіргіш – дактилоскопиялық ақпараттың «ЖБС» ААЖ-де қол саусақтарының және (немесе) алақандарының папиллярлық бедерлері құрылымының ерекшеліктері туралы биометриялық деректер бөлігінде ақпараттық жүйелердің интеграцияланған өзара іс-қимыл жасасуы шеңберінде адамның дербес деректерімен байланысына арналған бірегей сәйкестендіргіш;

13) «Жеке басты биометриялық сәйкестендіру» автоматтандырылған ақпараттық жүйесі (бұдан әрі – «ЖБС» ААЖ) – екі кіші жүйеден тұратын электрондық ақпараттық ресурс, олардың біреуінде автоматтандырылған дактилоскопиялық ақпараттық жүйедегі дактилоскопиялық ақпарат бар, ал екіншісінде автоматтандырылған геномдық ақпараттық жүйедегі геномдық ақпарат бар;

14) қағаз дактилоскопиялық карта – осы Қағидалардың талаптарына сәйкес дактилоскопияланған адамның қол саусақтарының барлық тырнақ фалангаларының таңбалары, қол саусақтарының бақылау таңбалары, екі қолының алақандарының таңбалары және дербес деректері қамтылатын белгіленген нысандағы бланк;

15) Қазақстан Республикасының Ішкі істер министрлігі қылмыстық-атқару (пенитенциарлық) жүйесінің орталықтандырылған автоматтандырылған дерекқоры (бұдан әрі – ҚАЖ ОАДҚ) – тергеу изоляторларында, қылмыстық-атқару (пенитенциарлық) жүйесі мекемелерінде ұсталатын, сондай-ақ пробация қызметінің есебінде тұрған адамдардың жүріс-тұрысын есепке алу бойынша ақпараттық жүйе;

16) верификация – жеке тұлға қолдарының саусақтары және (немесе) алақандарының папиллярлық бедерлерінің оның жеке басын куәландыратын құжатта не «ЖБС» ААЖ-дың дерекқорында орналасқан дактилоскопиялық ақпаратпен сәйкес келуін тексеру арқылы жеке басты растау;

17) құзыретті мемлекеттік органдар – өз қызметі шеңберінде дактилоскопиялық және (немесе) геномдық ақпаратты пайдалануға заңмен белгіленген құзыреті бар мемлекеттік органдар;

18) микросхема (байланысты немесе байланыссыз интерфейстері бар чип) – осы құжаттың ішінде орналастырылған, жеке басты куәландыратын құжат иесі туралы электрондық ақпаратты жеткізгіш;

19) полимеразалық тізбекті реакция (бұдан әрі – ПТР) – биологиялық материалда ДНҚ-ның аз концентрациялы белгілі бір фрагменттерін айтарлықтай ұлғайтуға мүмкіндік беретін молекулярлық биологиядағы эксперименттік әдіс;

20) тірі адамдардың биологиялық материалын іріктеуге арналған жиынтық – осы Қағидалардың талаптарына сәйкес биологиялық материалды іріктеуге, сақтауға және тасымалдауға арналған арнайы бір реттік қолданылатын стерильденген карта-жеткізгішті жиынтық;

21) «Халықты құжаттандыру жүйесі» ақпараттық-өндірістік жүйесі (бұдан әрі – «ХҚЖ» АӨЖ) – жеке тұлғаларды құжаттандыруға және ел ішінде көші-қон ағынын тіркеуге, жүйеде алғаш рет тіркеліп отырған адамдар үшін ЖСН-ді генерациялауға арналған электрондық ақпараттық ресурс; «Жеке тұлғалар» мемлекеттік дерекқорының интеграцияланған бөлігімен және «Азаматтық хал актілерінің жазбалары» ақпараттық жүйесімен ақпараттық өзара іс-қимыл жасасуды қамтамасыз етеді;

22) электрондық дактилоскопиялық карта – электрондық-цифрлық нысандағы дактилоскопиялық карта.

3. Өз өкілеттіктері шеңберінде дактилоскопиялық тіркеуді жүзеге асыруға:

ішкі істер органдары;

сыртқы саяси қызмет саласындағы уәкілетті мемлекеттік орган;

Қазақстан Республикасының шет елдерде орналасқан дипломатиялық және оларға теңестірілген өкілдіктері, сондай-ақ консулдық мекемелері (бұдан әрі – Қазақстан Республикасының шет елдердегі мекемелері);

көлік саласындағы уәкілетті мемлекеттік орган;

ұлттық қауіпсіздік органдары қатысады.

4. Өз өкілеттіктері шеңберінде геномдық тіркеуді жүзеге асыруға:

анықтау, тергеу органдары;

сот сараптамасы органдары;

лицензия негізінде сот-сараптамалық қызметті жүзеге асыратын жеке тұлғалар (бұдан әрі – лицензиаттар);

қылмыстық-атқару (пенитенциарлық) жүйесінің мекемелері;

пробация қызметі;

Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігінің жедел-криминалистикалық бөлімшесі (бұдан әрі – Ішкі істер министрлігі) қатысады.

2-тарау. Дактилоскопиялық тіркеуді жүргізу

5. Ішкі істер органдары:

1) мыналардың:

Қазақстан Республикасы азаматының паспортын,

Қазақстан Республикасы азаматының жеке куәлігін бірінші рет алу үшін, сондай-ақ оны қалпына келтіру, ауыстыру жағдайларында өтініш жасаған кезде он алты жасқа толған Қазақстан Республикасы азаматтарының;

2) Қазақстан Республикасы азаматының паспортын алу үшін осы Қағидалардың 10-тармағында белгіленген тәртіппен жүгінген кезде он екі жастан он алты жасқа дейінгі балалардың;

3) мыналардың:

Қазақстан Республикасында тұрақты тұратын;

жұмыс беруші – жеке тұлғаларда үй шаруашылығындағы жұмыстарды орындау (қызметтерді көрсету) мақсатында үй жұмыскерлері ретінде Қазақстан Республикасына келген;

Қазақстан Республикасының визасын ресімдеген кезде;

мыналарды:

шетелдіктің Қазақстан Республикасында тұруға ықтиярхатын,

азаматтығы жоқ адамның куәлігін,

босқын куәлігін бірінші рет ресімдеген, сондай-ақ қалпына келтірген, ауыстырған кезде шетелдіктер мен азаматтығы жоқ адамдардың дактилоскопиялық ақпаратын жинауды жүзеге асырады.

6. Сыртқы саяси қызмет саласындағы уәкілетті мемлекеттік орган:

1) Қазақстан Республикасының шет елдердегі мекемелерінде Қазақстан Республикасы азаматының паспортын ресімдеген кезде осы Қағидалардың 10-тармағында белгіленген тәртіппен он алты жасқа толған Қазақстан Республикасы азаматтарының, сондай-ақ он екі жастан он алты жасқа дейінгі балалардың;

2) Қазақстан Республикасының визаларын ресімдеу кезінде шетелдіктер мен азаматтығы жоқ адамдардың дактилоскопиялық ақпаратын жинауды жүзеге асырады.

7. Ішкі істер, ұлттық қауіпсіздік органдары Қазақстан Республикасының шегінен тыс шығарып жіберілетін не Қазақстан Республикасы ратификациялаған реадмиссия туралы халықаралық шарттар қолданылатын шетелдіктердің және азаматтығы жоқ адамдардың дактилоскопиялық ақпаратын жинауды жүзеге асырады.

8. Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес көлік саласындағы уәкілетті мемлекеттік орган Қазақстан Республикасының теңізшісі куәлігін беру туралы шешім қабылданған Қазақстан Республикасының азаматтарын, шетелдіктерді және азаматтығы жоқ адамдарды дактилоскопиялық тіркеуді жүзеге асырады.

9. Дактилоскопиялық ақпаратты жинау адамның екі қолы он саусағының және (немесе) екі қолы алақандарының папиллярлық бедерлері құрылымының ерекшеліктері туралы биометриялық деректерді дактилоскопиялау арқылы алуды және осы Қағидаларда белгіленген дербес деректердің тиісті ақпараттық жүйесіне енгізуді қамтиды. Бұл ретте дактилоскопиялық тіркеуден өткен адамның дербес деректері оның екі қолының он саусағы және (немесе) алақандарының папиллярлық бедерлері құрылымының ерекшеліктері туралы биометриялық деректері «ЖБС» ААЖ-да дербес сәйкестендіргішпен байланысты болады.

10. Қазақстан Республикасы азаматының паспортын алу үшін өтініш жасаған кезде он екі жастан он алты жасқа дейінгі балалардан дактилоскопиялық ақпаратты жинау олардың келісімімен және жеке басын куәландыратын құжат және заңды өкілдің өкілеттігін растайтын құжат ұсынған кезде баланың заңды өкілінің қатысуымен және осы Қағидаларға 1-қосымшаға сәйкес жасалған жазбаша өтініші негізінде жүзеге асырылады.

11. Сот әрекетке қабілетсіз деп анықтаған, дактилоскопиялық тіркеуге жататын адамнан дактилоскопиялық ақпаратты жинау жеке басын куәландыратын құжат және қорғаншысының өкілеттігін растайтын құжат ұсынған кезде оның қорғаншысының қатысуымен және осы Қағидаларға 1-қосымшаға сәйкес жасалған жазбаша өтініші негізінде жүргізіледі.

12. Адамдардың дактилоскопиялық ақпаратын жинау көші-қон қызметі бөлімшелерінің «Халықты құжаттандыру және тіркеу», «Шетелдіктерді құжаттандыру және тіркеу» тіркеу пункттерінде, ішкі істер органдары көші-қон қызметі бөлімшелерінде, ұлттық қауіпсіздік органдарында, Қазақстан Республикасының шетелдердегі мекемелерінде жүргізіледі.

Қазақстан Республикасының аумағындағы дактилоскопиялық тіркеуге жататын адамның өзіне-өзі қызмет көрсету, өз бетімен жүріп-тұру қабілетінен айырылуға әкеп соққан ағза функцияларының тұрақты бұзылуынан денсаулығының нашарлауына байланысты жеке келуге мүмкіндігі болмаған жағдайда, қызметкер оның тұрғылықты жеріне бара отырып, дактилоскопиялық ақпаратты жинауды жүзеге асырады.

13. Жеке басын куәландыратын құжаттарды ресімдеу кезінде Қазақстан Республикасы азаматтарының, шетелдіктердің және азаматтығы жоқ адамдардың дактилоскопиялық ақпараты мынадай мәліметтерді қамтиды:

- 1) аты, әкесінің аты (ол болған кезде), тегі;
- 2) туған күні және жері;
- 3) жынысы;
- 4) қай ұлтқа жататыны (иесінің қалауы бойынша);
- 5) азаматтығы;
- 6) фотосуреті;
- 7) қолдарының он саусағының папиллярлық бедерлері құрылымының ерекшеліктері туралы ақпарат;
- 8) құжаттың берілген күні, нөмірі, қолданылу мерзімі;

- 9) құжат иесінің қолтаңбасы;
- 10) жеке сәйкестендіру нөмірі (ол болған кезде);
- 11) дактилоскопиялық тіркеуді жүргізу күні және негізі;
- 12) құжатты берген органның атауы;
- 13) дактилоскопиялық тіркеуді жүзеге асырған адамның аты, әкесінің аты (ол болған кезде), тегі.

14. Қазақстан Республикасының визаларын ресімдеген кезде шетелдіктердің және азаматтығы жоқ адамдардың дактилоскопиялық ақпараты мынадай мәліметтерді қамтиды:

- 1) аты, әкесінің аты (ол болған кезде), тегі;
- 2) туған күні;
- 3) жынысы;
- 4) қолдарының он саусағының папиллярлық бедерлері құрылымының ерекшеліктері туралы ақпарат;
- 5) азаматтығы;
- 6) фотосуреті;
- 7) құжаттың берілген күні, нөмірі, қолданылу мерзімі;
- 8) визаның берілген күні, қолданылу мерзімі;
- 9) дактилоскопиялық тіркеуді жүргізу күні және негізі;
- 10) визаны берген органның атауы;
- 11) дактилоскопиялық тіркеуді жүзеге асырған адамның аты, әкесінің аты (ол болған кезде), тегі.

15. Дактилоскопиялық тіркеуді жүзеге асыру кезінде дактилоскопиялауды уәкілетті мемлекеттік органдарда қызмет өткеретін (жұмыс істейтін) арнайы дайындалған қызметкерлер (жұмыскерлер) (бұдан әрі – қызметкер) жүргізеді.

Қызметкерлерге дактилоскопиялауды оқытуды ұйымдастыру дактилоскопиялық ақпаратты жинауды жүзеге асыруға уәкілетті мемлекеттік органдарға жүктеледі.

16. Дактилоскопиялау процесі қолдардың он саусағын немесе екі қолдың он саусағы мен алақандарын арнайы дактилоскопиялық сканерде сканерлеу арқылы бояусыз әдіспен немесе осы Қағидалардың 18-тармағында белгіленген жағдайларда дактилоскопиялық картаның қағаз бланкісіне бояу әдісімен жүзеге асырылады.

17. Дактилоскопиялау кезінде алынған қолдардың он саусағының немесе екі қолдың он саусағының және алақандарының таңбалары «ЖБС» ААЖ дерекқорына енгізіледі, екі қолының сұқ саусақтарының екі таңбасы жеке басты куәландыратын құжаттың микросхемасына енгізіледі. Сұқ саусақтары (біреуінің немесе екеуінің) болмаған жағдайда (ампутация, туа біткен патология) микросхемаға ортаңғы не аты жоқ саусақтардың немесе қолдардың екі бас бармақтарының анағұрлым сапалы таңбасы енгізіледі. Қолдың біреуі болмаған жағдайда (ампутация, туа біткен патология) микросхемаға бар қолының екі саусағының анағұрлым сапалы таңбалары енгізіледі.

18. Бояу әдісімен дактилоскопиялау құжатты формулярдың қағаз бланкісінде ресімдеген кезде, сондай-ақ қол саусақтарын буындардың деформациялануына байланысты сканерлеу мүмкіндігі болмаған жағдайларда қолданылады. Алынған қағаз дактилоскопиялық картаны адамның дактилоскопиялық тіркеуден босатылу жағдайын қоспағанда, осы Қағидаларға 2-қосымшаға сәйкес көші-қон қызметінің қызметкерлері «ХҚЖ» АӨЖ-ге енгізгеннен кейін акті бойынша жояды.

19. Тіркелетін адамның қол саусақтарының жекелеген тырнақ фалангаларында оларды дактилоскопиялауды уақытша болғызбайтын ашық жаралар мен өзге де зақымдар болған кезде, сондай-ақ дактилоскопиялық тіркеуге жататын адамның буындары деформацияланған болса, дактилоскопиялық ақпаратты жинау зақымданбаған немесе аз деформацияланған саусақтар бойынша жүргізіледі. Бұл ретте дактилоскопиялық тіркеуді жүзеге асыратын қызметкер электрондық немесе қағаз дактилоскопиялық картаның тиісті бөліміне саусақты және қолды дәл көрсете отырып, уақытша зақымданған тырнақ фалангалары туралы белгі енгізеді және Қазақстан Республикасының азаматтарына жеке басын куәландыратын құжатты алу үшін келесі жүгінген кезде жазылғаннан кейін қайтадан дактилоскопиялаудан өту қажеттілігі туралы ескертеді.

20. Қазақстан Республикасының шегінен тыс шығарып жіберуге жататын не Қазақстан Республикасы ратификациялаған реадмиссия туралы халықаралық шарттар қолданылатын шетелдіктер мен азаматтығы жоқ адамдарды қоспағанда, тіркелетін адамның екі қолының он саусағының тырнақ фалангаларында оларды дактилоскопиялауды уақытша болғызбайтын ашық жаралар мен өзге де зақымдар болған кезде, дактилоскопиялық ақпаратты жинау дәрігердің анықтамасы негізінде жүргізілмейді. Дактилоскопиялық тіркеуді жүзеге асыратын қызметкер екі қолының он саусағының тырнақ фалангаларының уақытша зақымданғаны және өтініш білдірген күні дактилоскопиялау рәсімін жүзеге асырудың мүмкін еместігі туралы ақпараттық жүйеге белгі енгізеді.

21. Қазақстан Республикасының шегінен тыс шығарып жіберуге жататын не Қазақстан Республикасы ратификациялаған реадмиссия туралы халықаралық шарттар қолданылатын шетелдіктер мен азаматтығы жоқ адамдарда екі қолының он саусағының тырнақ фалангаларында ашық жаралар мен өзге де зақымдар болған кезде, сондай-ақ екі қолының барлық саусақтары немесе екі қолының он саусағының тырнақ фалангаларында папиллярлық бедерлері болмаған жағдайда, дактилоскопиялау екі қолының алақандары бойынша жүзеге асырылады.

22. Дактилоскопиялық тіркеуден бұрын өткен Қазақстан Республикасының азаматтары, шетелдіктер және азаматтығы жоқ адамдар егер:

1) екі қолының он саусағының уақытша зақымдануына байланысты дактилоскопиялық ақпаратты жинау бұрын жүргізілмесе немесе оларды дактилоскопиялауды уақытша болғызбайтын қол саусақтарының

жекелеген тырнақ фалангаларында ашық жаралар және өзге де жарақаттардың болуына байланысты зақымданбаған саусақтар бойынша өткізілсе;

2) дактилоскопиялық тіркеуден өткен адам саусақтың тырнақ фалангаларында папиллярлық бедерлердің алынған, қалпына келмейтін зақымдардың (мысалы, тыртық, тері ауруының салдарынан болған тыртықшалар, елеулі жарақаттар) болуына байланысты «ЖБС» ААЖ дерекқоры бойынша автоматтандырылған жүйеде танылмаса, дактилоскопиялау рәсімінен қайтадан өтеді.

23. Дактилоскопиялау алдында тіркелетін адамның қолдарында ашық жаралардың және елеулі ластанудың болуы қаралады. Дактилоскопиялауды жүргізу кезінде мынадай талаптардың сақталуы қамтамасыз етіледі:

қолдардың тазалығы және құрғақтығы;

тіркелетін адамның саусақтарын дактилоскопиялық сканер төсеніш шынысының, бояуды жазуға арналған боялған металл немесе шыны тілімшенің (бұдан әрі – тілімше) бетінен және дактилоскопиялық картаның үстінен сырғытпай біркелкі басып түсіру;

таза білікше мен тілімшелерді пайдалану және әрбір саусақты немесе алақанды тілімшедегі бояудың бұзылмаған қабатымен басып түсіру.

24. Электрондық немесе қағаз дактилоскопиялық карта осы Қағидалардың 3-қосымшасына сәйкес толтырылады. Қағаз дактилоскопиялық карта қара, қара-көк немесе күлгін пасталы шарикті қаламмен баспа әріптерімен толтырылады.

25. Қазақстан Республикасының азаматтарын, шетелдіктер мен азаматтығы жоқ адамдардың жеке басты куәландыратын құжаттарын ресімдеу кезінде, шетелдіктер мен азаматтығы жоқ адамдарды Қазақстан Республикасының визаларын ресімдеу кезінде дактилоскопиялау он саусақты мынадай кезекпен:

1) оң қолдың бас бармағынан сол қолдың шынашағына дейін біріншіден оныншы саусаққа дейін басып түсірілген таңбаларды;

2) сол қолдың төрт саусағының (сұқ, ортаңғы, аты жоқ саусақтар мен шынашақ) бақылау таңбасын;

3) сол қолдың бас бармағының бақылау таңбасын;

4) оң қолдың бас бармағының бақылау таңбасын;

5) оң қолдың төрт саусағының (сұқ, ортаңғы, аты жоқ саусақтар мен шынашақ) бақылау таңбасын сканерлеу арқылы жүзеге асырылады.

26. Қазақстан Республикасының шегінен тыс шығарып жіберілетін не Қазақстан Республикасы ратификациялаған реадмиссия туралы халықаралық шарттар қолданылатын еңбекші-көшіп келушілерге рұқсат беру кезінде шетелдіктер мен азаматтығы жоқ адамдарды дактилоскопиялау екі қолдың он саусағын және алақандарын мынадай кезекпен:

1) оң қолдың бас бармағынан бастап сол қолдың шынашағына дейін біріншіден оныншы саусаққа дейін басып түсірілген таңбаларды;

2) сол қолдың төрт саусағының (сұқ, ортаңғы, аты жоқ саусақтар мен шынашақ) бақылау таңбасын;

3) сол қолдың бас бармағының бақылау таңбасын;

4) оң қолдың бас бармағының бақылау таңбасын;

5) оң қолдың төрт саусағының (сұқ, ортаңғы, аты жоқ саусақтар мен шынашақ) бақылау таңбасын;

6) сол алақанның таңбасын;

7) оң алақанның таңбасын сканерлеу арқылы жүзеге асырылады.

27. Бояу әдісімен дактилоскопиялау үшін осы Қағидаларға 3-қосымшаға сәйкес жасалған, бір саусақ үшін 35x35мм көлемді басып түсіру орны бар А4 форматындағы дактилоскопиялық карта бланкісі, дактилоскопиялауға арналған арнайы бояу, білікше, екі тілімше, бояу еріткіштер не арнайы дактилоскопиялық жиынтықтар, дактилоскопиялауға арналған үстел, дымқыл гигиеналық майлықтар пайдаланылады.

28. Басып түсірілген таңбаны алу үшін қол саусағы тырнақ фалангасының қырымен дактилоскопиялық сканердің төсеніш шынысына немесе боялған тілімшеге қойылады және оның бойымен тырнақтың бір шетінен екіншісіне дейін басып түсіріледі.

Бояу әдісімен дактилоскопиялау кезінде тырнақ фалангасының томпақ бөлігі толығымен және орта фаланганың 3-5 мм боялуы тиіс. Бояумен көмкерілген саусақ таңба алу үшін дактилоскопиялық карта бланкісіндегі оған арналған орында осындай әдіспен басып түсіріледі. Басып түсіру аяқталғаннан кейін қызметкер тіркелетін адамның саусағын босатпай, оны папиллярлық бедердің бейнесін бұзбай жоғары көтереді.

29. Бақылау таңбаларын алдымен сол, одан кейін оң қолдың төрт саусағын (бас бармақсыз) дактилоскопиялық сканердің төсеніш шынысына немесе боялған тілімшеге және қағаз дактилоскопиялық карта бланкісіне бір уақытта қою арқылы алады. Осыған ұқсас бас бармақтардың және алақандардың басылған бақылау таңбалары алынады.

30. Түзетуге келмейтін деформацияланған саусақтың таңбасын алу кезінде саусақтың тырнақ (үстіңгі) фалангасының томпақ бөлігіне бояу жағылады. Деформацияланған саусақтың тырнақ (үстіңгі) фалангасына арнайы жайманың көмегімен көлемі 35x35мм ақ қағаз парағы қойылады. Таңба алу үшін жеңіл басу арқылы саусақ қағаз бойымен басып түсіріледі. Одан әрі саусақ таңбасы бар қағаз парағы дактилоскопиялық картада өзіне тиесілі орынға желімделіп, одан әрі міндетті түрде оны орналастырудың дұрыстығы тексеріледі. Екі қолдың алақандарының таңбаларын алу қажет болған кезде бояу алақандарға білікшемен біркелкі жағылады, одан кейін боялған алақандарға кезекпен көлемі 100x120мм ақ қағаз парағы қойылады. Алақандардың таңбалары бар қағаз парақтары дактилоскопиялық картада оларға тиесілі орынға желімделеді.

31. Дактилоскопиялау аяқталғаннан кейін бақылау таңбалары бойынша дактилоскопиялық картада оларды орналастыру дұрыстығы және әрбір

таңбаның сапасы: папиллярлық бедердің барлық тән ерекшеліктерін бейнелей отырып басып түсірудің толықтығы, лас және таңбаланбай қалған учаскелердің болмауы, барлық папиллярлық сызықтарды жай көзбен қарап есептеуді қамтамасыз ететін бейнелеу нақтылығы тексеріледі.

32. Бояу әдісімен дактилоскопиялау кезінде ресімделген дактилоскопиялық карта планшетті электрондық сканердің көмегімен электрондық форматқа ауыстырылады.

33. Дактилоскопиялық тіркеуден дактилоскопиялауға мүмкіндік бермейтін мынадай дене кемістігі бар:

1) екі қолының барлық саусақтары жоқ;

2) екі қолының барлық саусақтарының тырнақ фалангаларында папиллярлық бедерлері жоқ адамдар босатылады.

Қазақстан Республикасының шегінен тыс шығарып жіберуге жататын не Қазақстан Республикасы ратификациялаған реадмиссия туралы халықаралық шарттар қолданылатын шетелдіктер мен азаматтығы жоқ адамдарда осы тармақтың 1), 2) тармақшаларында көзделген дене кемістіктері болған кезде дактилоскопиялық тіркеуден босатылмайды және осы Қағидалардың 21-тармағына сәйкес дактилоскопияланады.

34. Дактилоскопиялық ақпаратты жинауды жүзеге асырған қызметкер, адамда оны дактилоскопиялауға мүмкіндік бермейтін дене кемістіктерін анықтаған кезде электрондық немесе қағаз дактилоскопиялық картаның тиісті бөліміне екі қолының он саусағының тырнақ фалангаларының болмауы немесе екі қолының он саусағының тырнақ фалангаларында папиллярлық бедерлерінің болмауы туралы белгілерді енгізеді және өз электрондық цифрлық қолтаңбасымен куәландыра отырып, адамды дактилоскопиялық тіркеуден босату туралы жазбаны «ЖБС» ААЖ-ға енгізеді.

Бояу әдісі арқылы дактилоскопиялау кезінде адамды дактилоскопиялық тіркеуден босатқан жағдайда тиісті белгілері бар, осындай шешім қабылдаған қызметкердің қолтаңбасымен куәландырылған дактилоскопиялық карта қағаз формулярмен бірге сақталады.

35. Дактилоскопиялық тіркеуден бұрын өткен адамның қолы, қолдарының бір немесе бірнеше саусақтарының папиллярлық сызықтары зақымдалған немесе тырнақ фалангаларынан айырылған кезде қолдардың он саусағының немесе екі қолдың он саусағы және алақандарының папиллярлық бедерлері құрылымының ерекшеліктері туралы биометриялық деректері бөлігіндегі дактилоскопиялық ақпарат өзгертіледі және оны қайта дактилоскопиялау кезінде алынған жаңасымен толықтырылады.

36. Қызметкер дактилоскопиялық ақпаратты өзгертуді және (немесе) толықтыруды дактилоскопиялық тіркеуден өткен адамның, оның заңды өкілінің немесе қорғаншысының өтініш білдірген не дұрыс емес (қате) мәліметтердің болу фактісін анықтаған күні жүзеге асырады.

37. Дактилоскопиялық тіркеуден бұрын өткен адамдардың дербес деректері бөлігіндегі дактилоскопиялық ақпарат өзгеріс және (немесе)

толықтыру енгізілгеннен кейін жаңа ақпаратпен ауыстырылады, бұл ретте алдыңғы деректер «ЖБС» ААЖ-мен интеграцияланған ақпараттық жүйелерде архивтеледі.

38. Дактилоскопиялық тіркеуді жүргізу нәтижесінде алынған дактилоскопиялық ақпаратты жинауды және сақтауды Ішкі істер министрлігі «ЖБС» ААЖ-да автоматтандырылған тәсілмен уәкілетті орган бекітетін Дактилоскопиялық және геномдық ақпараттың деректер базаларын қалыптастыру, жүргізу қағидаларына сәйкес жүзеге асырады.

39. Қазақстан Республикасы азаматының дактилоскопиялық ақпаратын сақтау оның қайтыс болу фактісі анықталғанға дейін «ЖБС» ААЖ дерекқорында жүзеге асырылады.

40. Қазақстан Республикасы азаматының дактилоскопиялық ақпаратын сақтау сот оны хабарсыз кеткен деп таныған немесе қайтыс болды деп жариялаған, Қазақстан Республикасының азаматтығынан айырылған немесе шыққан жағдайларда, ол жүз жасқа толған күнге дейін жүзеге асырылады.

41. Шетелдіктер мен азаматтығы жоқ адамдардың дактилоскопиялық ақпаратын сақтау «ЖБС» ААЖ дерекқорында тіркелген күнінен бастап он жыл бойы жүзеге асырылады. Он жыл өткеннен кейін дактилоскопиялық ақпаратты сақтау оны архивтегеннен кейін материалдық жеткізгіштерде қырық жыл бойы жүзеге асырылады.

42. Құзыретті мемлекеттік органдардың сұрау салулары бойынша «ЖБС» ААЖ-ге келіп түскен дактилоскопиялық ақпаратты сақтау, егер оны сақтау мерзімі сұрау салуда тікелей ескертілмесе, анықталмаған (ізвестіруде жүрген) адамның немесе танылмаған мәйіттің жеке басы анықталғанға дейін жүзеге асырылады, содан кейін ол дерекқордан алып тасталады.

43. Дактилоскопиялық тіркеу кезінде алынған Қазақстан Республикасы азаматтарының, шетелдіктер мен азаматтығы жоқ адамдардың дактилоскопиялық ақпараты:

- 1) Қазақстан Республикасы азаматтарының, шетелдіктердің және азаматтығы жоқ адамдардың жеке басын анықтау және (немесе) растау;
- 2) Қазақстан Республикасының аумағында шетелдіктерді және азаматтығы жоқ адамдарды есепке алу және бақылау;
- 3) жеке бастың, қоғам мен мемлекеттің қауіпсіздігін қамтамасыз ету;
- 4) Қазақстан Республикасының Мемлекеттік шекарасын кесіп өтетін адамдарды дактилоскопиялық ақпарат бойынша жеке басын растау рәсімі арқылы есепке алу және бақылау үшін пайдаланылады.

44. Дактилоскопиялық тіркеудің мақсаттары дактилоскопиялық ақпарат негізінде жеке басты анықтау және (немесе) растау болып табылады. Жеке басты анықтау дактилоскопиялық ақпараттың дерекқоры бойынша сәйкестендіруді жүргізу кезінде, жеке басты растау – нақты адамды дактилоскопиялық ақпарат бойынша верификациялау арқылы жүзеге асырылады.

45. Дактилоскопиялық тіркеуден бұрын өткен адамды дактилоскопиялық ақпарат бойынша сәйкестендіруді құжаттандыру процесінде, сондай-ақ құзыретті мемлекеттік органдардың сұрау салулары бойынша Ішкі істер министрлігі жүзеге асырады.

46. Верификация дактилоскопиялық сканер, тиісті құрал-жабдық және биометриялық құжаттардан дактилоскопиялық ақпаратты оқу үшін қолжетімділік не «ЖБС» ААЖ дерекқорында нақты адамның дактилоскопиялық ақпараты болған кезде жүзеге асырылады.

47. Дактилоскопиялық ақпарат бойынша жеке басты растау рәсімі арқылы Қазақстан Республикасының Мемлекеттік шекарасын кесіп өтетін адамдарды есепке алу және бақылау үшін Қазақстан Республикасы азаматтарының, шетелдіктердің және азаматтығы жоқ адамдардың дактилоскопиялық ақпаратын пайдалану Қазақстан Республикасы ұлттық қауіпсіздік органдары белгілейтін тәртіпте жүзеге асырылады.

48. Дактилоскопиялық тіркеуден бұрын өткен адамды дактилоскопиялық ақпарат бойынша тексерулерді немесе дактилоскопиялық тіркеуден өткен адамның дактилоскопиялық ақпаратын ұсынуды жүзеге асыруды құзыретті мемлекеттік органдардың осы Қағидаларға 4-қосымшаға сәйкес ресімделген және Ішкі істер министрлігіне қолжетімділігі шектеулі ақпаратты қорғау саласындағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарын сақтай отырып, фельдъегерлік байланыс немесе Электрондық құжат айналымының бірыңғай жүйесі арқылы жолданған сұрау салулары бойынша Ішкі істер министрлігі жүзеге асырады.

49. Ішкі істер министрлігі құзыретті мемлекеттік органның «ЖБС» ААЖ бойынша тексеруге арналған сұрау салуын оны алған күннен бастап бес жұмыс күні ішінде орындайды, нәтижелері осы Қағидаларға 5-қосымшаға сәйкес нысан бойынша анықтамамен ресімделеді.

50. Сұрау салу бастамашыға:

- 1) сұрау салу нысаны бұзылған;
- 2) сұрау салу бастамашының сапасыз дактилоскопиялық ақпараты бар материалдық жеткізгіштерін ұсынған;
- 3) егер сұрау салудың немесе дактилоскопиялық (ақпараттық) картаның мәтіндік бөлігі нақтылаусыз түзетуге келмейтін бұзушылықтармен және қате толтырылған жағдайларда орындаусыз қайтарылады.

51. Дактилоскопиялық ақпараттың пайдаланылуын бақылау дактилоскопиялық ақпарат берілген мемлекеттік органдардың басшыларына жүктеледі.

52. Дактилоскопиялық ақпаратты сақталу мерзімі өткен соң Ішкі істер министрлігі осы Қағидаларға 2-қосымшаға сәйкес бөлімше басшысы бекіткен акт бойынша жояды.

53. Дактилоскопиялық ақпаратты жою актісінде мынадай деректер көрсетіледі:

- 1) дактилоскопиялық ақпаратты жою күні, негізі;

2) тіркелген адамның аты, әкесінің аты (ол болған кезде), тегі, жынысы, туған күні және жері, жеке сәйкестендіру нөмірі (болған кезде), жеке басын куәландыратын құжаттың нөмірі;

3) жою тәсілі;

4) дактилоскопиялық ақпаратты жоюды жүзеге асырған қызметкерлердің аты, әкесінің аты (болған кезде), тегі, лауазымы мен қолтаңбасы.

3-тарау. Геномдық тіркеуді жүргізу

54. Тірі адамдардың биологиялық материалын алуды уәкілетті мемлекеттік органның қызметкері ұзақ уақыт сақтау кезінде биологиялық материалдың сақталуын, жасушалардың еруін, патогендер белсенділігінің азаюын, ДНҚ-ның тұрақтылығын, ақуыздардың бұзылуын және қорғанысы бар нуклеин қышқылдарын нуклеаз ықпалынан имобилизациялауды, сондай-ақ түссіз биологиялық сұйықтықтарды салу орнының түсті индикациясының болуын қамтамасыз ететін биологиялық материалды алуға арналған жиынтықты пайдалана отырып жүзеге асырады.

55. Геномдық тіркеуге жататын адамға биологиялық материалды алу негізі мен өткізу тәртібі түсіндіріледі.

56. Тірі адамдардың биологиялық материалын алған кезде зақым келтіруге, адам өмірі мен денсаулығына қауіп келтіретін құралдарды қолдануға рұқсат етілмейді.

57. Тірі адамдардың биологиялық материалын алу:

1) тіркелетін адамның дербес деректерімен және осы Қағидаларда белгіленген өзге де мәліметтермен ақпараттық картаны толтыруды;

2) беттің ішкі жағынан буккалды эпителийді алуды және тіркелетін адамның дербес деректерімен карта-жеткізгішті толтыруды;

3) тіркелетін адамның дербес деректерін конвертте (пакетте) көрсете отырып, биологиялық материалды буып-түюді қамтиды.

Қызметкер тіркелетін адамның ақпараттық картасын баспа әріптермен қара, қара-көк немесе күлгін түсті бояуы бар шарикті қаламмен толтырады.

58. Биологиялық материалды алу тамақтанғанға дейін немесе тамақтанғаннан немесе сұйықтық ішкеннен кейін бір сағаттан соң жүргізіледі. Биологиялық материалды алу алдында тіркелетін адам аузын сумен шаюы қажет.

Биологиялық материалды алу кезінде биологиялық материалды алуға арналған жиынтықты басқа адамның шығындыларымен ластауға жол берілмейді.

59. Тірі адамдардың биологиялық материалын алуға арналған жиынтықтың орамасын қызметкер бір реттік қолғап және маска киіп, тіркелетін

адамның және заңмен белгіленген жағдайларда оның заңды өкілінің қатысуымен ашады.

60. Алынған биологиялық материал тіркелетін адамның толтырылған ақпараттық картасымен бірге қағаз конвертке (пакетке) қапталады, желімделеді және мөрленеді. Конверттің (пакеттің) беткі жағында биологиялық материалы қапталған адамның дербес деректері жазылады.

Бұл ретте адамның ақпараттық картадағы, оның биологиялық материалы бар қаптамадағы және карта-жеткізгіштегі дербес деректері сәйкес болуы тиіс.

61. Биологиялық материалдар Цельсий бойынша + 16-дан + 25-ке дейінгі градус температура кезінде, ылғалдылығы 40-45%-дан аспайтын, күн сәулесі тікелей түспейтін құрғақ, қараңғы үй-жайда конвертте сақталады.

62. Жеке тұлғалардан биологиялық материалды қайта алу Ішкі істер министрлігінің жедел-криминалистикалық бөлімшесінің сұрау салуы бойынша бастапқыда сапасыз алынған жағдайда жүзеге асырылады.

63. Ауыр немесе аса ауыр қылмыстарды, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексінің 120, 121, 122, 123 және 124-баптарында көзделген қылмыстарды жасағаны үшін сотталған адамдардан биологиялық материалды алуды қылмыстық-атқару (пенитенциарлық) жүйесі мекемелерінің (бұдан әрі – мекеме) медицина қызметтерінің қызметкерлері және пробация қызметінің қызметкерлері ішкі істер органдарының жедел-криминалистикалық бөлімшелерінің қызметкерлерін үлгілерді алуға жәрдемдесу үшін тарта отырып жүзеге асырады.

64. Сотталған адамдарды міндетті геномдық тіркеу жүргізу үшін негіз заңды күшіне енген сот үкімі болып табылады.

65. Сотталған адамның биологиялық материалын алуды қызметкер оны ҚАЖ ОАДҚ бойынша бұрын геномдық тіркеуден өту тұрғысынан тексергеннен кейін жүзеге асырады. Геномдық тіркеуден бұрын өткен адам сотталған жағдайда, биологиялық материал алынбайды, бұл туралы ҚАЖ ОАДҚ-да белгі жасалады.

66. Сотталған адамдардың биологиялық материалын алуды жүзеге асыратын қызметкер осы Қағидаларға 6-қосымшаға сәйкес ақпараттық картаны толтырады, өзінің қолтаңбасымен растайды және ақпараттық картада, карта-жеткізгіште және биологиялық материалдың қаптамасында сотталған адамның дербес деректерінің сәйкес келуін қамтамасыз етеді.

67. Сотталған адамның биологиялық материалына ақпараттық карта мынадай мәліметтерді қамтиды:

1) аты, әкесінің аты (ол болған кезде), тегі, азаматтығы, жынысы, туған күні және жері, тұрғылықты жері немесе болатын жері бойынша тіркеу туралы мәліметтер, жеке сәйкестендіру нөмірі (ол болған кезде) немесе тіркелетін адам туралы деректер алынған адамның жеке басын куәландыратын құжаттың атауы мен нөмірі;

2) геномдық тіркеу үшін биологиялық материалды алуды жүзеге асыратын мемлекеттік орган бөлімшесінің атауы;

3) геномдық тіркеу үшін биологиялық материалды алуды жүргізу күні және негізі;

4) адам сотталған Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексінің бабы;

5) биологиялық материалды алуды жүзеге асырған лауазымды адамның аты, әкесінің аты (ол болған кезде), тегі, лауазымы және қолтаңбасы;

б) кәмелетке толмаған адамды қоспағанда, геномдық тіркеу үшін биологиялық материалды алу жүргізілген адамның қолтаңбасы (тіркелетін адам ақпараттық картаға қолтаңбасын қоюдан бас тартқан кезде картада бұл туралы жазба жасалады);

7) кәмелетке толмағандардың заңды өкілдерінің қолтаңбалары.

68. Биологиялық материалын алу жүзеге асырылған сотталған адам туралы деректерді қызметкер «ЖБС» ААЖ-бен интеграцияланған ҚАЖ ОАДҚ-ның ақпараттық жүйесіне енгізеді.

69. Сотталған адамның ақпараттық картасы бар биологиялық материал ҚАЖ ОАДҚ-да тіркелгеннен кейін үш жұмыс күні ішінде геномдық тіркеуді жүзеге асыру үшін Ішкі істер министрлігінің жедел-криминалистикалық бөлімшесіне жолданады.

Аумақтық ішкі істер органдары пробация қызметі қызметкерлерінің орналасу орны бойынша сотталған адамдардың биологиялық материалдарын ақпараттық картасымен бірге Ішкі істер министрлігінің жедел-криминалистикалық бөлімшесіне геномдық тіркеу үшін фельдъегерлік пошта немесе пробация қызметі қызметкерінің жазбаша сұрау салуы бойынша қолма-қол жолдауды қамтамасыз етеді.

70. Мекеме басшысы, пробация қызметінің бастығы мыналарды:

1) «Дактилоскопиялық және геномдық тіркеу туралы» 2016 жылғы 30 желтоқсандағы Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес міндетті геномдық тіркеуге жататын сотталған адамдарды анықтауды және есепке алуды;

2) биологиялық материалды осы Қағидаларда белгіленген талаптарға қатаң сәйкестікте алуды;

3) биологиялық материал мен ақпараттық картаны қоса отырып, міндетті геномдық тіркеуді жүргізу туралы өтінішті Ішкі істер министрлігінің жедел-криминалистикалық бөлімшесіне жолдауды;

4) сотталған адамдардың биологиялық материалының толықтығын, дұрыстығын және іріктеу сапасын бақылауды қамтамасыз етеді.

71. Анықтау, тергеу органдары хабарсыз кеткен азаматтардың биологиялық туыстарынан геномдық тіркеу үшін биологиялық материалды алуды олардың жазбаша өтініші негізінде осы Қағидаларға 7-қосымшаға сәйкес жүзеге асырады.

72. Хабарсыз кеткен азаматтардың биологиялық туыстарының биологиялық материалын алу туыстық дәрежесіне байланысты жүзеге асырылады. Бірінші кезекте тікелей қандас туыстарынан: биологиялық

ата-анасынан (ата-анасының бірін) және (немесе) балаларынан (баласынан), ал олар болмаған кезде анасының жағынан қандас туыстарынан, әкесінің жағындағы ер адамдардан, туған аға-інілері мен қарындастарынан, апасіңділерінен.

73. Хабарсыз кеткен адамның биологиялық туысы болып табылатын кәмелетке толмаған адамнан биологиялық материалды алу оның келісімімен және жеке басын куәландыратын құжатты және заңды өкілдің өкілеттігін растайтын құжатты ұсынған кезде оның заңды өкілінің қатысуымен және осы Қағидаларға 8-қосымшаға сәйкес жасалған жазбаша өтініші негізінде жүргізіледі.

74. Хабарсыз кеткен адамның биологиялық туысы болып табылатын және сот шешімі бойынша әрекетке қабілетсіз деп танылған адамнан биологиялық материалды алу оның қорғаншысының қатысуымен және жеке басын куәландыратын құжатты және қорғаншысының өкілеттігін растайтын құжатты ұсынған кезде осы Қағидаларға 8-қосымшаға сәйкес жасалған жазбаша өтініші негізінде жүргізіледі.

75. Хабарсыз кеткен азаматтың биологиялық туысының биологиялық материалын алуды жүзеге асыратын қызметкер осы Қағидаларға 6-қосымшаға сәйкес ақпараттық картаны толтырады және оны өзінің қолтаңбасымен растайды. Хабарсыз кеткен азаматтың биологиялық туысының ақпараттық картада, оның биологиялық материалының қаптамасындағы және (немесе) карта-жеткізгішіндегі дербес деректері сәйкес келуі тиіс.

76. Хабарсыз кеткен азаматтың биологиялық туысының биологиялық материалына ақпараттық карта мынадай мәліметтерді қамтиды:

1) аты, әкесінің аты (ол болған кезде), тегі, азаматтығы, жынысы, туған күні және жері, тұрғылықты жері немесе болатын жері бойынша тіркеу туралы мәліметтер, жеке сәйкестендіру нөмірі (болған кезде) немесе тіркелетін адам туралы деректер алынған жеке басты куәландыратын құжаттың атауы мен нөмірі;

2) геномдық тіркеу үшін биологиялық материалды алуды жүзеге асыратын мемлекеттік орган бөлімшесінің атауы;

3) геномдық тіркеу үшін биологиялық материалды алуды жүргізу күні және негізі;

4) биологиялық материалды алуды жүзеге асырған лауазымды адамның аты, әкесінің аты (ол болған кезде), тегі, лауазымы және қолтаңбасы;

5) кәмелетке толмаған адамды қоспағанда, геномдық тіркеу үшін биологиялық материалын алу жүргізілген адамның қолтаңбасы;

б) кәмелетке толмаған адамның заңды өкілінің немесе сот шешімі бойынша әрекетке қабілетсіз деп танылған адамның қорғаншысының қолтаңбасы.

77. Ақпараттық картаға хабарсыз кеткен азаматтың биологиялық туысының үлгілерін алу бойынша процестік әрекет хаттамасының көшірмесі қоса беріледі.

78. Сот сараптамасы тағайындалмаған жағдайда, анықтау, тергеу органдары үш жұмыс күні ішінде хабарсыз кеткен азаматтың биологиялық туысының биологиялық материалын ақпараттық картамен, келісім туралы арыздың және процестік әрекет хаттамасының көшірмелерімен бірге Ішкі істер министрлігінің жедел-криминалистикалық бөлімшесіне геномдық ақпаратты алу және геномдық тіркеуді жүзеге асыру үшін жолдайды.

79. Хабарсыз кеткен азаматтардың биологиялық туыстарының биологиялық материалдары бойынша сот молекулярлық-генетикалық сараптама тағайындалған жағдайларда, сот сараптамасы органдарында немесе лицензиатқа, Ішкі істер министрлігінің жедел-криминалистикалық бөлімшесіне осы Қағидалардың 103, 104-тармақтарында белгіленген тәртіппен геномдық ақпарат беріледі.

80. Хабарсыз кеткен азаматтардың биологиялық туыстарының биологиялық материалының дұрыстығын, толықтығын және алу сапасын бақылау анықтау, тергеу органдарының басшыларына жүктеледі.

81. Міндетті геномдық тіркеуді жүзеге асыру үшін анықтау, тергеу органдары ашылмаған ауыр немесе аса ауыр қылмыстар, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексінің 120, 121, 122, 123 және 124-баптарында көзделген қылмыстар бойынша сотқа дейінгі тергеп-тексеру барысында алынған анықталмаған адамдардың және танылмаған мәйіттердің биологиялық материалын Ішкі істер министрлігінің жедел-криминалистикалық бөлімшесіне жолдайды.

82. Анықтау, тергеу органдары сотқа дейінгі тергеп-тексеру барысында алынған анықталмаған адамдардың биологиялық материалдарына осы Қағидаларға 9-қосымшаға сәйкес ақпараттық картаны толтырады, ол мынадай мәліметтерді қамтиды:

1) геномдық тіркеу үшін биологиялық материалды алуды жүзеге асыратын мемлекеттік орган бөлімшесінің атауы;

2) биологиялық материалдар алуды жүргізу күні және негізі, қылмыстық істің нөмірі немесе ақпаратты есепке алу кітабындағы тіркеу нөмірі;

3) әрекеттің саралануы, қылмыс жасалған күні және орны;

4) лауазымды адамның аты, әкесінің аты (ол болған кезде), тегі, лауазымы және қолтаңбасы.

Ақпараттық картаға тергеу амалы барысында биологиялық материалды алу (мысалы: оқиға болған жерді қарап тексеру, қарау, куәландыру) хаттамасының көшірмесі қоса беріледі.

83. Әрбір қылмыстық іс материалдары бойынша сотқа дейінгі тергеп-тексеру барысында алынған анықталмаған адамдардың биологиялық материалының санына қарамастан бір ақпараттық карта толтырылады.

84. Сот молекулярлық-генетикалық сараптама тағайындалмаған жағдайда танылмаған мәйіттерді міндетті геномдық тіркеуді жүзеге асыру үшін, егер анықтау, тергеу органдары жеке басты сәйкестендірудің өзге де

әдістерімен қайтыс болған (қаза болған) адамның жеке басын анықтай алмаса, танылмаған мәйіттердің биологиялық материалын Ішкі істер министрлігінің жедел-криминалистикалық бөлімшесіне жолдайды.

85. Анықтау, тергеу органдары танылмаған мәйіттердің биологиялық материалдарына осы Қағидаларға 9-қосымшаға сәйкес толтырылған ақпараттық картаны қоса береді, ол мынадай мәліметтерді қамтиды:

- 1) геномдық тіркеу үшін биологиялық материалды алуды жүзеге асыратын мемлекеттік орган бөлімшесінің атауы;
- 2) биологиялық материалдар алуды жүргізу күні және негізі, қылмыстық істің нөмірі немесе ақпаратты есепке алу кітабындағы тіркеу нөмірі;
- 3) әрекеттің саралануы, қылмыс жасалған күні және орны;
- 4) лауазымды адамның аты, әкесінің аты (ол болған кезде), тегі, лауазымы және қолтаңбасы;
- 5) танылмаған мәйітті тапқан күні және орны, жынысы, ерекше белгілері және қайтыс болу себептері (болған жағдайда).

Ақпараттық картаға процестік әрекет хаттамасының көшірмесі қоса беріледі.

86. Геномдық тіркеуді жүргізу үшін алынған биологиялық материал сот сараптамасы органдарында немесе лицензиаттың сот молекулярлық-генетикалық сараптаманы өткізу арқылы генетикалық профильді алу, сондай-ақ Ішкі істер министрлігінің жедел-криминалистикалық бөлімшесінің бекітілген әдістемелерге сәйкес молекулярлық-генетикалық зерттеу жүргізуі үшін пайдаланылады.

87. Ішкі істер министрлігінің жедел-криминалистикалық бөлімшесі биологиялық үлгілердің молекулярлық-генетикалық зерттеулерін жүргізу арқылы мыналардың:

1) ауыр немесе аса ауыр қылмыстарды, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексінің 120, 121, 122, 123 және 124-баптарында көзделген қылмыстар үшін сотталған адамдардың;

2) анықтау, тергеу органдарының тағайындауы бойынша:

ашылмаған ауыр немесе аса ауыр қылмыстар, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексінің 120, 121, 122, 123 және 124-баптарында көзделген қылмыстар бойынша Қазақстан Республикасының Қылмыстық-процестік заңында белгіленген тәртіппен сотқа дейінгі тергеп-тексеру барысында биологиялық материал алынған анықталмаған адамдардың;

танылмаған мәйіттердің;

хабарсыз кеткен азаматтардың биологиялық туыстарының генетикалық профилін алуды жүзеге асырады.

88. «ЖБС» ААЖ дерекқорын толықтыру үшін генетикалық профильді алу геномдық ақпараттың дерекқоры бойынша адамның жеке басын сәйкестендіру үшін қажетті генетикалық маркерлерді (локустарды) пайдалана отырып, капиллярлық электрофорез және ПТР флюоресцентті-белгіленген

өнімдердің мультихромды детекциясына арналған автоматты аспаптарда ПТР әдісі арқылы жүргізіледі.

89. Егер генетикалық профиль бастапқыда биологиялық материалдың сапасыз алынуы немесе оның деградациясы салдарынан алынбаған жағдайда, осы Қағидаларға 10-қосымшаға сәйкес жасалған Ішкі істер министрлігінің жедел-криминалистикалық бөлімшесінің сұрау салуы бойынша сотталған адамнан немесе хабарсыз кеткен азаматтың биологиялық туысынан үлгілерді қайта алу жүргізіледі.

90. Сот сараптамасы органдары мен лицензиаттар биологиялық материалды қабылдауды, сақтауды, қайтаруды уәкілетті мемлекеттік орган бекітетін Сот сараптама объектілерімен жұмыс істеу қағидаларына сәйкес жүзеге асырады.

91. Ішкі істер министрлігінің жедел-криминалистикалық бөлімшесі биологиялық материалды қабылдауды уәкілетті мемлекеттік орган бекітетін Ішкі істер органдарында жедел-криминалистикалық қызметті жүзеге асыру қағидаларына сәйкес жүргізеді.

92. Келіп түскен биологиялық материалды есепке алу Ішкі істер министрлігінің жедел-криминалистикалық бөлімшесінде «ЖБС» ААЖ-да электрондық түрде және картотекада қағаз жеткізгіште жүргізіледі.

Сотталған адамның, хабарсыз кеткен азаматтың биологиялық туысының, танылмаған мәйіттің биологиялық материалына әрқайсысына бөлек жеке штрих-код беріледі, ол карта-жеткізгішке және ақпараттық картаға жапсырылады.

Сотқа дейінгі тергеп-тексеру барысында алынған анықталмаған адамдардың биологиялық материалы бар әрбір объектіге жеке штрих-код беріледі. Объектілердің барлық штрих-кодтары тиісті қылмыстық істің ақпараттық картасына түсіріледі.

93. Биологиялық материалдарды Ішкі істер министрлігінің жедел-криминалистикалық бөлімшесінде оқшауланған және қазіргі заманғы өрт сөндіру құралдарымен, күзет және өрт сигнализациясымен жарақталған жекелеген үй-жайларда (бұдан әрі – қоймалар) сақтау мынадай тәртіппен жүзеге асырылады:

1) карта-жеткізгіштерде биологиялық материалдар, адамның кептірілген қаны, спермасы және өзге де шығындыларының үлгілері, шаштары, тырнақтары – Цельсий бойынша + 16-дан + 25 градусқа дейінгі температурада ылғалдығы 40-45% артық емес арнайы шкафтарда, күн сәулелерінің тура түсуін болдырмайтын қараңғы үй-жайда;

2) танылмаған мәйіттердің сүйектерінің, тіндерінің үлгілері – Цельсий бойынша –20-дан –80 градусқа дейінгі температуралық режимді сақтай отырып, мұздатқыш қондырғыларда.

94. Қоймаға кіру кодталған құлыптары бар металдан жасалған есікпен жабдықталады. Терезелері бар болған кезде, оларға іштен құлыпқа жабылатын,

металдан жасалған ашылатын торлар орнатылады. Биологиялық материалды сақтау қоймасы арқылы газ, су құбыры және кәріз құбыр желісі өтпеуі тиіс.

95. Биологиялық материалды сақтаған кезде тоназытқыш, мұздатқыш қондырғыларының температуралық режимі мен үй-жайлардың температуралық-ылғалдылық режимі ұдайы тексеріліп отырады.

96. Қоймаларға бөгде адамдарға, оның ішінде лауазымдық міндеттеріне биологиялық материалдармен жұмыс істеу кірмейтін қызметкерлерге кіруге тыйым салынады. Ішкі істер министрлігі жедел-криминалистикалық бөлімшесінің бастығы биологиялық материалдарды сақтау қоймасына кіруге рұқсат берілген қызметкерлердің тізімін бекітеді.

97. Хабарсыз кеткен азаматтардың биологиялық туыстарының, анықталмаған адамдардың және танылмаған мәйіттердің сотқа дейінгі тергеп-тексеру барысында алынған және зерттеу жүргізілгеннен, генетикалық профильді алғаннан және геномдық ақпаратты «ЖБС» ААЖ дерекқорына енгізгеннен кейін заттай дәлелдеме деп танылған биологиялық материалын Ішкі істер министрлігінің жедел-криминалистикалық бөлімшесі геномдық тіркеуге бастамашы болған анықтау, тергеу органдарына Қазақстан Республикасы Қылмыстық-процестік кодексінің 118-бабының талаптарына сәйкес сақтау үшін қайтарады.

98. Сотталған адамның биологиялық материалын геномдық ақпаратты алғаннан кейін Ішкі істер министрлігінің жедел-криминалистикалық бөлімшесі осы Қағидаларға 2-қосымшаға сәйкес жасалған, құрамы кемінде үш қызметкерден тұратын комиссиялық түрде тоқсан сайын акті бойынша жояды, оны бөлімше басшысы бекітеді.

Жойылған биологиялық материалдың ақпараттық картасы «ЖБС» ААЖ-да электрондық түрде және осы Қағидаларда белгіленген геномдық ақпаратты сақтау мерзімі өткенге дейін картотекада қағаз түрінде сақталады.

99. Ішкі істер министрлігі жедел-криминалистикалық бөлімшесі геномдық тіркеуге жататын адамдардың және танылмаған мәйіттерге:

1) Ішкі істер министрлігінің жедел-криминалистикалық бөлімшесінде молекулярлық-генетикалық зерттеулерді;

2) сот сараптамасы органдарында және лицензиаттардың сот молекулярлық-генетикалық сараптамаларды жүргізуі кезінде алынған геномдық ақпаратты жинауды жүзеге асырады.

100. Геномдық ақпаратты жинау генетикалық профильді және осы Қағидаларда белгіленген мәліметтерді алуды қамтиды.

101. Материалдық жеткізгіштердегі геномдық ақпарат генетикалық профильді, ақпараттық картадан мәліметтерді, сондай-ақ:

1) геномдық ақпаратты алуды жүзеге асырған мемлекеттік орган бөлімшесінің атауын;

2) қылмыстық істің нөмірін;

3) сот сарапшысы қорытындысының немесе маман қорытындысының нөмірін және күнін;

4) биологиялық объектінің атауын және геномдық ақпараты сот сараптамасы немесе зерттеу нәтижесінде алынған адамның процестік мәртебесін қамтиды.

102. Сот сараптамасы органдары, лицензиаттар сот сараптамасын тағайындаған органмен (адаммен) жазбаша келісім бойынша зерттеу жүргізілгеннен және сарапшы қорытындысы дайындалғаннан кейін бес тәулік ішінде геномдық тіркеуді жүзеге асыру үшін Ішкі істер министрлігінің жедел-криминалистикалық бөлімшесіне сот молекулярлық-генетикалық сараптама нәтижесінде алынған, осы Қағидаларға 11-қосымшаға сәйкес ресімделген геномдық ақпараттың көшірмесін жолдайды.

103. Сот сараптамасы органдары геномдық ақпараттың көшірмесін «ЖБС» ААЖ арқылы деректерді берудің жабық арналары бойынша Ішкі істер министрлігінің жедел-криминалистикалық бөлімшесіне жолдайды.

104. Лицензиаттар геномдық ақпараттың көшірмесін аумақтық ішкі істер органының немесе Ішкі істер министрлігінің жедел-криминалистикалық бөлімшесіне арнайы поштамен жолдайды не қолма-қол ұсынады.

Аумақтық ішкі істер органының жедел-криминалистикалық бөлімшесі геномдық ақпаратты «ЖБС» ААЖ-ға енгізу үшін фельдъегерлік поштамен Ішкі істер министрлігінің жедел-криминалистикалық бөлімшесіне қайта жолдайды.

105. Геномдық тіркеуден бұрын өткен адамның геномдық ақпаратын өзгерту және (немесе) толықтыру:

- 1) атын, әкесінің атын, тегін, туған күнін, ұлтын ауыстырған;
- 2) жынысын ауыстырған;
- 3) адамның өзі туралы жалған ақпарат ұсынған;
- 4) дұрыс емес (қате) мәліметтердің фактісін анықтаған жағдайларда жүзеге асырылады.

106. Геномдық ақпаратты өзгертуді және (немесе) толықтыруды Ішкі істер министрлігінің жедел-криминалистикалық бөлімшесінің уәкілетті қызметкері:

дактилоскопиялық және геномдық тіркеуден өткен адамның дербес деректерін өзгерту және (немесе) толықтыру туралы «ЖБС» ААЖ-дан алынған ақпараттың;

дұрыс емес (қате) мәліметтердің фактісін анықтау негізінде жүзеге асырады.

107. Геномдық тіркеуден өткен адамның дербес деректерінің өзгерістері және (немесе) толықтырулары туралы ақпарат келіп түскен кезде Ішкі істер министрлігінің жедел-криминалистикалық бөлімшесінің уәкілетті қызметкері үш жұмыс күнінен аспайтын мерзімде «ЖБС» ААЖ-ға тиісті өзгерістер мен (немесе) толықтырулар енгізуді мақұлдайды.

108. Геномдық тіркеуден бұрын өткен адамның генетикалық профилінде дұрыс емес (қате) мәліметтер фактісі анықталған кезде Ішкі істер министрлігінің жедел-криминалистикалық бөлімшесінің уәкілетті қызметкері

үш жұмыс күні ішінде генетикалық ақпаратты генетикалық профиль туралы деректер бөлігінде өзгертеді және оның биологиялық материалын қайта молекулярлық-генетикалық зерттеу кезінде алынған жаңасымен толықтырады.

109. Геномдық ақпарат өзгерістер мен (немесе) толықтырулар енгізілгеннен кейін жаңа ақпаратпен алмастырылады, бұл ретте алдыңғы деректер «ЖБС» ААЖ-да архивтеледі.

110. Геномдық тіркеуді жүргізу кезінде алынған геномдық ақпаратты «ЖБС» ААЖ-да жинауды және сақтауды Ішкі істер министрлігінің жедел-криминалистикалық бөлімшесі уәкілетті орган бекітетін Дактилоскопиялық және геномдық ақпараттың дерекқорын қалыптастыру, жүргізу қағидаларында белгіленген тәртіппен жүзеге асырады.

111. Сотталған адамның геномдық ақпараты геномдық тіркелген күннен бастап оның қайтыс болу фактісі анықталғаннан кейін жиырма бес жыл өткенге дейін, ал оның қайтыс болғаны немесе сот оны қайтыс болды деп жариялау туралы мәліметтер болмаған кезде ол жүз жасқа толған күнге дейін сақталады.

112. Ашылмаған ауыр немесе аса ауыр қылмыстар, Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексінің 120, 121, 122, 123 және 124-баптарында көзделген қылмыстар бойынша биологиялық материалы сотқа дейінгі тергеп-тексеру барысында алынған анықталмаған адамдарды геномдық тіркеу жүргізу кезінде алынған геномдық ақпарат геномдық тіркелген күннен бастап жиырма бес жыл сақталады.

113. Хабарсыз кеткен азаматтардың биологиялық туыстарын геномдық тіркеуді жүргізу кезінде алынған геномдық ақпарат хабарсыз кеткен адамның жүрген жері анықталғанға немесе қылмыс оқиғасының немесе құрамының болмауына байланысты қылмыстық іс тоқтатылғанға дейін сақталады.

114. Танылмаған мәйіттерді геномдық тіркеуді жүргізу кезінде алынған геномдық ақпарат қайтыс болған адамның жеке басын анықтағанға дейін, бірақ геномдық тіркелген күнінен бастап жиырма бес жылдан асырылмай сақталады.

115. Геномдық тіркеуді жүргізу нәтижесінде алынған геномдық ақпарат:

1) қылмыстық құқық бұзушылықтардың алдын алу, оларды ашу және тергеп-тексеру, сондай-ақ оларды жасаған адамдарды анықтау және белгілеу;

2) Қазақстан Республикасының хабарсыз кеткен азаматтарын, Қазақстан Республикасында тұрақты тұратын немесе уақытша болатын шетелдіктер мен азаматтығы жоқ адамдарды іздестіру;

3) танылмаған мәйіттер бойынша Қазақстан Республикасы азаматтарының, шетелдіктер мен азаматтығы жоқ адамдардың жеке басын анықтау;

4) іздестірудегі немесе анықтаудағы адамдардың туыстық қатынастарын анықтау мақсатында пайдаланылады.

116. Хабарсыз кеткен азаматтардың биологиялық туыстарының геномдық ақпараты танылмаған мәйіттер бойынша Қазақстан Республикасы

азаматтарының, шетелдіктердің және азаматтығы жоқ адамдардың жеке басын анықтау үшін пайдаланылады.

117. Геномдық ақпаратты пайдалануды құзыретті мемлекеттік органдардың сұрау салулары бойынша Ішкі істер министрлігінің жедел-криминалистикалық бөлімшесі «ЖБС» ААЖ дерекқорында геномдық ақпарат бойынша сәйкестендіру арқылы жүзеге асырады.

118. Құзыретті мемлекеттік органның сұрау салуы осы Қағидаларға 4-қосымшаға сәйкес ресімделеді және Ішкі істер министрлігінің жедел-криминалистикалық бөлімшесіне фельдъегерлік байланыс немесе қолжетімділігі шектеулі ақпаратты қорғау саласындағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарын сақтай отырып, Электрондық құжат айналымының бірыңғай жүйесі арқылы жолданады.

119. Ішкі істер министрлігінің жедел-криминалистикалық бөлімшесі құзыретті мемлекеттік органның сұрау салуын сұрау салуды алған күннен бастап бес жұмыс күні ішінде орындайды. Нәтижелері осы Қағидаларға 5-қосымшаға сәйкес нысан бойынша анықтамамен ресімделеді.

120. Сұрау салу бастамашыға:

- 1) сұрау салу нысаны бұзылған;
- 2) бастамашы сапасыз геномдық ақпараты бар материалдық жеткізгішке сұрау салуды ұсынған;
- 3) егер сұрау салудың, ақпараттық картаның, геномдық ақпараттың мәтіндік бөлігі нақтылаусыз түзетуге болмайтын бұзушылықтармен және қате толтырылған жағдайларда орындаусыз қайтарылады.

121. Геномдық ақпараттың пайдаланылуын бақылау геномдық ақпарат берілген мемлекеттік органдардың басшыларына жүктеледі.

122. Геномдық тіркеуді жүргізу нәтижесінде алынған геномдық ақпаратты оны жинауды және сақтауды жүзеге асыратын Ішкі істер министрлігінің жедел-криминалистикалық бөлімшесі мынадай:

- 1) осы Қағидаларда белгіленген геномдық ақпаратты сақтау мерзімі өтіп кеткен;
- 2) құзыретті мемлекеттік органның сұрау салуы бойынша мыналарды: геномдық материалы сотқа дейінгі тергеп-тексеру барысында алынған биологиялық материалдан қылмысты ашумен және заңды күшіне енген сот үкімімен алынған адамның жеке басын, танылмаған мәйіт бойынша адамның жеке басын, хабарсыз кеткен азаматтың жүрген жерін анықтауға немесе қылмыс оқиғасының немесе құрамының болмауына байланысты қылмыстық істің тоқтатылуын анықтаумен байланысты;
- 3) құзыретті мемлекеттік органның сұрау салуы бойынша сотталғаннан кейін геномдық тіркеу жүргізілген адам ақталған жағдайларда жояды.

123. Геномдық ақпаратты:

- 1) геномдық ақпаратты жою күнін және негізін;
- 2) геномдық ақпараттың тіркеу нөмірін;

3) тіркелген адамның атын, әкесінің атын (ол болған кезде), тегін, жынысын, туған күнін және жерін, жеке сәйкестендіру нөмірін (болған кезде), жеке басын куәландыратын құжатының нөмірін;

4) жою тәсілін;

5) геномдық ақпаратты жоюды жүзеге асырған лауазымды адамдардың атын, әкесінің атын (болған кезде), тегін, лауазымын және қолтаңбасын, уәкілетті бөлімшенің атауын көрсете отырып, бөлімше басшысы бекіткен акт бойынша Ішкі істер министрлігінің жедел-криминалистикалық бөлімшесінің уәкілетті қызметкері жояды.

Танылмаған мәйіттің геномдық ақпаратын жою актісінде анықтау, тергеу органының атауы және геномдық тіркеуге бастамашы болған лауазымды адам, қылмыстық істің нөмірі, әрекеттің саралануы, танылмаған мәйіт табылған күн және орны көрсетіледі.

124. Сотталғаннан кейін геномдық тіркеу жүргізілген, ақталған адамның геномдық ақпараты соттың ақтау үкімі заңды күшіне енгеннен кейін құзыретті мемлекеттік органның сұрау салуы бойынша бір жылдан кейін ғана жойылады.

125. Ішкі істер министрлігінің жедел-криминалистикалық бөлімшесі құзыретті мемлекеттік органның сұрау салуы келіп түскен күннен бастап он күн мерзімде «ЖБС» ААЖ-дағы геномдық ақпаратты жоюды жүргізеді, ол туралы сұрау салуды жіберген органды жазбаша хабардар етеді.

4-тарау. Дактилоскопиялық және (немесе) геномдық ақпаратты бұғаттауды, бұғаттаудан алуды, иесіздендіруді, иесіздендіруден алуды, беруді жүргізу

126. Дактилоскопиялық және (немесе) геномдық ақпаратты жинау, өңдеу шарттарын бұзғаны туралы дактилоскопиялық және (немесе) геномдық тіркеуден өткен адам немесе оның заңды өкілі, қорғаншысы не уәкілетті мемлекеттік орган өтініш білдірген, сондай-ақ осыған ұқсас факті анықталған кезде Ішкі істер министрлігінің жедел-криминалистикалық бөлімшесі өтінішті алған немесе осындай фактіні анықтаған күні дактилоскопиялық және (немесе) геномдық ақпаратты бұғаттайды.

Дактилоскопиялық және (немесе) геномдық ақпаратты бұғаттау тексеру іс-шараларын жүргізу және бұзушылықтарды жою кезеңінде жүзеге асырылады. Бұғатталған деректерге жүгінген кезде (мысалы, ақпаратты алу мақсатында) «деректер бұғатталған» деген хабарлама шығады.

127. Дактилоскопиялық және (немесе) геномдық ақпаратты жинау, өңдеу шарттарын бұзушылықтар бойынша өзге субъектілерден, лауазымды адамдардан ақпарат алуды не сол жерге шыға отырып, тексеріс жүргізуді қажет етпейтін тексеру іс-шараларын өтініш келіп түскен және тіркелген (немесе) осындай факті анықталған күннен бастап бес жұмыс күні ішінде Ішкі істер

министрлігінің көші-қон қызметі және (немесе) жедел-криминалистикалық бөлімшесі жүзеге асырады.

Дактилоскопиялық және (немесе) геномдық ақпаратты жинау, өңдеу шарттарын бұзушылықтар бойынша өзге субъектілерден, лауазымды адамдардан ақпарат алу не сол жерге шыға отырып, тексеріс жүргізу қажет болған кезде өтініш келіп түскен және тіркелген немесе осындай факті анықталған күннен бастап он бес жұмыс күні ішінде жүзеге асырылады.

Қосымша зерделеу немесе тексеру жүргізу қажет болған жағдайларда, қарау мерзімі күнтізбелік отыз күннен аспайтын мерзімге ұзартылады, бұл туралы арызданушыға тексеру іс-шараларының мерзімін ұзарту күнінен бастап күнтізбелік үш күн ішінде хабарланады.

128. Дактилоскопиялық және (немесе) геномдық ақпаратты жинау, өңдеу шарттарын бұзу фактісі расталмаған жағдайда, Ішкі істер министрлігінің жедел-криминалистикалық бөлімшесі бұғаттауды алып тастайды және арызданушыға немесе тексерісті жүзеге асырған көші-қон қызметіне одан әрі арызданушыны хабардар ету үшін хабарлайды.

129. Дактилоскопиялық және (немесе) геномдық ақпаратты жинау, өңдеу шарттарын бұзушылық фактісі расталған жағдайда Ішкі істер министрлігінің жедел-криминалистикалық бөлімшесі бұғаттауды бір уақытта алып тастай отырып, дактилоскопиялық және (немесе) геномдық ақпаратты заңсыз жинауды, өңдеуді жояды.

Жол берілген дактилоскопиялық және (немесе) геномдық ақпаратты жинау, өңдеу шарттарын бұзуды жою туралы Ішкі істер министрлігінің жедел-криминалистикалық бөлімшесі арызданушыға немесе тексеруді жүзеге асырған көші-қон қызметіне одан әрі арызданушыны хабардар ету үшін хабарлайды.

130. Дактилоскопиялық және (немесе) геномдық ақпаратты иесіздендіру:

1) дактилоскопиялық және (немесе) геномдық ақпарат берілген және оны қорғау деңгейі артқан жағдайда ықтимал зиян деңгейін төмендету мақсатында;

2) Қазақстан Республикасы заңдарында белгіленген өзге де жағдайларда жүзеге асырылады.

131. Иесіздендіру әдістерінің параметрлерін, сондай-ақ иесіздендіру рәсімдерін және иесіздендіруді алып тастау рәсімдерін қамтитын қызметтік ақпарат құпия болып табылады.

132. Иесіздендірілген деректерді сақтау кезінде алынған иесіздендірілген деректерді және оларға қатысты иесіздендірудің таңдалған әдісі және иесіздендіру рәсімінің қолданылған параметрлері туралы қызметтік ақпаратты бөлек сақтау қамтамасыз етіледі.

133. Иесіздендірілген деректермен бірге иесіздендірудің таңдалған әдісі мен иесіздендіру рәсімінің қолданылған параметрлері туралы қызметтік

ақпаратты беру кезінде көрсетілген мәліметтерді беру арнасының (тәсілінің) құпиялылығы қамтамасыз етілуі тиіс.

134. Дактилоскопиялық және (немесе) геномдық, оның ішінде трансшекаралық тіркеуден өткен адамның дактилоскопиялық және (немесе) геномдық ақпаратын соттарға, құқық қорғау, арнаулы мемлекеттік органдарға, атқарушылық іс жүргізу, анықтау, тергеу органдарына беруді Қазақстан Республикасы заңдарының, Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық шарттардың негізінде оны жинауды және өңдеуді жүзеге асыратын Ішкі істер министрлігінің жедел-криминалистикалық бөлімшесі жүргізеді.

135. Дактилоскопиялық және (немесе) геномдық тіркеуден өткен адамның дактилоскопиялық және (немесе) геномдық ақпаратын беру туралы құзыретті мемлекеттік органның сұрау салуы осы Қағидаларға 4-қосымшаға сәйкес жасалады.

136. Дактилоскопиялық және (немесе) геномдық тіркеуден өткен адамның дактилоскопиялық және (немесе) геномдық ақпаратының материалдық жеткізгіштерін жолдау (жіберу) құпиялылық сипаттағы мәліметтерді жіберу үшін көзделген талаптарды сақтай отырып жүзеге асырылады.

137. Дактилоскопиялық және геномдық ақпаратты жоғалтуды, бұрмалауды және санкцияланбаған қолжетімділік мүмкіндігін жою мақсатында:

дактилоскопиялық немесе геномдық ақпарат жинауды геномдық тіркеуге жататын адамдардың биологиялық материалын және дербес деректерін алуды жүзеге асыратын уәкілетті мемлекеттік органдардың қызметкерлері «ЖБС» ААЖ электрондық ақпараттық ресурсының автоматтандырылған жұмыс орындарына дактилоскопиялық немесе геномдық ақпаратқа қызметтік жұмысы бойынша тікелей рұқсаты жоқ лауазымды және өзге де адамдарды жібермейді;

дактилоскопиялық және геномдық ақпаратты жинауды және сақтауды жүзеге асыратын Ішкі істер министрлігінің жедел-криминалистикалық бөлімшесі:

1) дактилоскопиялық, геномдық ақпаратты осы мақсаттар үшін арнайы бейімделген үй-жайлардан тыс сақтауға;

2) дактилоскопиялық, геномдық ақпараттарға, «ЖСБ» ААЖ-дың электрондық ақпараттық ресурсына, ақпараттық жүйелерге (электрондық ақпарат жеткізгіштерге) қолжетімділік жүзеге асырылуы мүмкін үй-жайларды (жұмыс кабинеттерін) ашық қалдыруға, сондай-ақ оларды жұмыстан тыс уақытта мөрлемей қалдыруға;

3) дактилоскопиялық, геномдық ақпарат бар (сақталатын) үй-жайларға (жұмыс кабинеттеріне) өзге адамдарды Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген негізсіз, бір реттік рұқсат қағазын ресми ресімдеусіз және осы ақпаратпен тікелей жұмыс істейтін қызметкерлердің ілесіп жүруінсіз кіргізуге;

4) материалдық рұқсат қағазды белгіленген тәртіппен ресімдеусіз дактилоскопиялық, геномдық ақпарат бар (сақталатын) үй-жайға (жұмыс кабинеттеріне) визуалды бақылау құралдарын, бейне-, кино-, фотоаппаратураларды, ноутбуктерді, флэш-карталарды, есептеуіш техниканы, интернет-модульдермен, фото- және бейнекамералармен жарақталған мобильдік байланыс (смартфондар, планшеттер, смарт-сағаттар және басқа) құралдарын, радиотехникалық және басқа аппаратураны кіргізуге (шығаруға);

5) дактилоскопиялық, геномдық ақпаратты қызметтік жұмысы бойынша осы ақпараттарға тікелей рұқсаты жоқ лауазымды және өзге адамдарға уақытша пайдалануға беруге;

6) тіркелген адамдардың дактилоскопиялық, геномдық ақпаратына өзгерістер және (немесе) толықтыруларды негізсіз енгізуге және оны пайдалануға, бұғаттауға, иесіздендіруге, бұғаттауды алып тастауға, иесіздендіруді алып тастауға;

7) дактилоскопиялық, геномдық ақпаратты негізсіз және тиісті құжаттарды ресімдеусіз жоюға;

8) байланыстың ашық арналары (телефон, модем, факс, интернет және басқалар) бойынша дактилоскопиялық, геномдық тіркеуден өткен азаматтар туралы анықтама беруге, сондай-ақ тексерістер жүргізуге және лауазымды және өзге де адамдардың бейресми өтініш білдіруі бойынша олар туралы жазбаша немесе ауызша нысанда ақпарат беруге;

9) есепке алынған құжаттарды дактилоскопиялық және (немесе) геномдық ақпаратпен жұмыс істеу лауазымдық міндеттеріне кіретін қызметкер болып табылмайтын адамдардың уақытша пайдалануына беруге;

10) автоматтандырылған ақпараттық жүйелерге санкцияланбаған қолжетімділіктен бақылау және қорғау құралдарын қамтамасыз етусіз автоматтандырылған есепке алуды жүргізуді жүзеге асыруға рұқсат бермейді.
